

РЕШЕНИЕ

№ 7725

гр. София, 11.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в публично заседание на 14.11.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Спасина Иванова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **5840** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл.,вр.203 и сл.АПК, вр с чл.1 от ЗОДОВ.

Предявен е иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, както и иск с правно основание чл. 128, ал. 2 АПК

Ищецът „Водоснабдяване и канализация“ ЕАД, ЕИК[ЕИК] твърди, че спрямо него е издаден ревизионен акт за начет № РА-5-21-01101460/21.3.2022 г. Твърди, че е нищожен, поради което иска прогласяване неговата нищожност. Не е оспорил в законовия 7-дневен срок акта за начет, а с платежно нареждане от 23.3.2022 г. е платил сумите по него – 9067,74 лв. главница и 1391,67 лв. лихви. Актът за начет е издаден на основание чл. 110, ал.1 КСО, във връзка с частична ревизия на разходите на ДОО. Констатирано е неправомерно отпусната, в нарушение на чл. 40 НПОС, вр. чл. 110 КСО и изплатена пенсия до размера на посочената главница. Прието е, че осигурителят– ищец е издал удостоверение УПЗ, №232/25.9.2018 г., с което е удостоверил, че за периода 10.1.1988 г. – 26.12.1988 г. работникът Р. С. Ю. е работил като „бордюрджия“. По повод осъществяване на контрол по спазване на осигурителното законодателство от ТП на НОИ К. е изискано потвърждение на удостовереното с УПЗ. При справка, извършена от ищеца, е констатирано, че посоченото лице не е полагало труд за посочения период, на посочената длъжност. Ето защо е отказано отпускане на наследствена пенсия на Ш. А. Ю., наследник на Р. С. Ю.. Изплатената за периода 12.10.2018 г. – 28.2.2022 г. пенсия е прието, че е неправомерно изплатена. Ето защо е издаден и посоченият по-горе ревизионен акт за

начет за неоснователно изплатена пенсия. Твърди, че е правоприемник на Д. „И.“ /работодател на Р. Ю./ и като такъв е длъжен да издава УПЗ. Издаденото УПЗ е по молба на заинтересованото лице и с посочване от него на относимия период, поради което наличието на грешки се дължи на подаваната от лицата информация. Ревизиращият орган не е изпълнил задължението си сам да провери подадената информация. Ето защо твърди, че заключението на контролния орган, че е налице вина от страна на ищеца, е неправилно.

Твърди, че издаденият ревизионен акт за начет съдържа пороци във формата. В него данните са изведени по такъв начин, че не е ясно за какъв период ще се трупа лихви. Това, както и липсата на упоменат срок за заплащане на задължението по начета са стимулирали ищеца да заплати процесните суми. В оспорения акт липсват указания пред кой орган може да подаде възражение. Липсват указания и относно плащането по банкова сметка. Не се установява ревизиращият орган да е извършил проверка за разчетно-платежни ведомости във връзка с данните по УПЗ. Извършваната ревизия е следвало да стане по реда на чл. 108 КСО, а не по реда на чл. 110 КСО, доколкото не е сред лицата, получавали отпуснатата пенсия.

Твърди, че съгласно чл. 114 КСО законодателят е изброил изчерпателно лицата, от които следва да се събират неоснователно изплатените суми за пенсии, поради което и не следва да се изискват такива от ищеца. При събиране на неправилно изплатени пенсии се издава разпореждане, насочено към тези лица. Единственият случай на издаване на акт за начет по чл. 110 КСО касае областната пощенска станция, видно от чл. 92, ал. 13 НПОС.

Следва да се има предвид и това, че пенсията е отпусната и се използва не от осигурителя, а както е в случая – от наследника на осигурения, именно който има право да обжалва разпореждането за отпускане. Спорът по това разпореждане би бил преюдициален относно процесното производство. Едновременното търсене на неоснователно отпусната пенсия би било превратно упражняване на власт и съответно – до двойно плащане на сумите.

Поддържа, че не е налице причинна връзка между щетата и поведението на лицата, чиято отговорност се реализира – пенсионният орган, а не ищецът е този, който отпуска пенсията; ищецът не е и контролният орган за отпускане на пенсията.

Твърди, че актът е издаден от некомпетентен орган, поради пренебрегване на процедурата по чл. 15 от Инструкция № 1, предвиждаща, че когато лицето, на което следва да се извърши ревизия, осъществява дейността си на територията на друго ТП на НОИ и/или документацията е на територията на друго ТП на НОИ, органът, издал заповедта за ревизия, отправя писмено искане до ръководителя на съответното ТП на НОИ за извършване на ревизия по делегация. В случая проверката за разходите на ДОО е започнала в контролния орган по разходите на ДОО в [населено място], а ревизията е извършена в ТП на НОИ С.-град. В този смисъл твърди, че липсват заповеди за провеждане на ревизия/проверка по делегация е съществено процесуално напусние. Същевременно изплащането на разходите по ДОО е настъпило на територията на ТП на НОИ К., а дружеството е на територията на ТП на НОИ С.-град.

Ето защо иска прогласяване за нищожен на ревизионен акт за начет № РА-5-21-01101460/21.3.2022 г.

Иска и признаване установено недължимостта на сумите, предмет на акта за начет, а именно 9067,74 лв. главница и 1391,67 лв. лихви

В резултат на изложеното се твърди, че дружеството е претърпяло и вреди, до размер на начислените с ревизионния акт за начет, платени суми – с платежно нареждане от 23.3.2022 г., както следва – 9067,74 лв. главница и 1391,67 лв. лихви. Иска ответникът НОИ да бъде осъден да заплати обезщетение за вредите, причинени на дружеството, равняващи се на сумата от 9067,74 лв. – главница и 1391,67 лв. – лихви, ведно със законната лихва за периода от датата на плащане на главницата – 23.2.2022 г. до окончателното ѝ и плащане.

С молба от 3.8.2022 г. ищецът е посочил, че претендира и 244,33 лв. лихви върху сумата от 9067,74 лв., за периода от 23.3.2022 г. /датата на плащане на сумата/ до 27.6.2022 г. /датата на предявяване на исковата молба/; 37,50 лв. лихва върху сумата от 1391,67 лв., пратена като лихва по акта за начет за периода от 23.3.2022 г. /датата на плащане на сумата/ до 27.6.2022 г. /датата на предявяване на исковата молба/.

В писмените си бележки, след приключване на устните състезания, за първи път жалбоподателят въвежда нови твърдения. А именно, твърди, че е налице бездействие от страна на длъжностни лица на ответника /без да сочи кой от двамата, привлечени от него има предвид/ да довършат процедурата по чл. 110 КСО спрямо ищеца, изразяващо се в неиздаване на разпореждането, последващо ревизионния акт. С посоченото се въвеждат за пръв път, след приключване на устните състезания, нови твърдения, които включват друг предмет на спор и оттам – биха били предмет на друго дело, което съответно следва да бъде образувано по съответния ред – чрез подаване на жалба, вкл. и по това дело следва да се прецени допустимостта на оспорването на такова бездействие по съдебен ред. Ето защо съдът намира, че не следва да се разглеждат по същество тези твърдения на ищеца, направени за пръв път в това производство, на посочения етап от разглеждането на спора.

Ответниците ТП на НОИ С.-град и Националният осигурителен институт оспорват исковете. Твърдят, че ТП на НОИ С. – град не следва да е ответник, поради което иска „заличаването“ му.

Твърди, че ревизионния акт за начет /Р./ не е индивидуален административен акт /ИИА/, а част от производството по издаване на ИИА – разпореждане по чл. 110, ал. 3 КСО по събиране на сумите по установения акт за начет. Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „в“ КСО е предвиден административен ред за обжалване на тези разпореждания, чието оспорване е предпоставка за отнасяне спора в съда. Предвид доброволното плащане на установеното задължение не е било налице основание за издаване на разпореждане за събиране на сумите.

Ако осигурителят не е бил съгласен с констатирания акт за начет е следвало да подаде възражение пред контролния орган, постановява се разпореждане по чл. 110, ал. 3 КСО, с което са дава правна възможност осигурителят да упражни правото си на оспорване по чл. 117 КСО. С плащането без оспорване на Р. ревизионното производство следва да се приеме, че е приключило. Ето защо твърди, че производството по искане прогласяване нищожност на Р. е недопустимо.

По иска по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ. Не е налице отменен акт. Не е налице фактическо бездействие.

Неоснователно е твърдението за нищожност поради липса на компетентност. Р. е издаден от старши инспектор по осигуряването, длъжностно лице при ТП на НОИ, като в преките ѝ задължения е да извършва планови и извънпланови ревизии по разходите на ДОО, в качеството ѝ на контролен орган по разходите въз основа на

възложена ѝ ревизия със заповед от 10.3.3022 г. и на основание чл. 3 от Инструкция № 1 от 3.4.2015 г. за реда и начине за осъществяване на контролно-ревизионната дейност от контролните органи на Националния осигурителен институт.

Р. е издаден по утвърден от управителя образец и съдържа всички реквизити по чл. 23 от Инструкцията. Р. съдържа и приложенията по чл. 23, ал. 2 от Инструкцията. Твърди, че чл. 24 от Инструкцията е неприложим, доколкото не се отнася за Р., а за ревизионна записка.

Невярно е твърдението, че в Р. липсват указания за това по кой ред могат да се подават възраженията. В Р. изрично е посочено реда за това. Р. се издава по указан образец и този образец не предвижда указания за плащане, а само че на основание чл. 113 КСО се дължи лихва върху главницата. Именно липсата на указан срок води до извода, че Р. не е ИАА. Действително, с плащане на определеното му задължение ищецът е избегнал опасността да му се начислят допълнително лихви, но това не е пречатвало неговата възможност да подаде възражение в срок. Липсата на параграф за платежното нареждане касае единствено осчетоводяването на платените суми.

В конкретния случай твърди, че не е налице съществено нарушение на административно-производствените правила. Контролният орган не е имал задължение да извършва проверка на ведомостите, тъй като ревизията е възложена след анулирането на удостоверение УПЗ, за което ищецът е уведомил ТП на НОИ К.. Последният, с разпореждане от 9.2.2022 г. е отменил разпореждане № 3/29.10.2018 г. и всички последващи го като е отказана наследствена пенсия за инвалидност поради общо заболяване на Шерифе А. Ю..

Неоснователно е твърдението, че ревизията е следвало да се извърши по реда на чл. 108 КСО, която норма определя правомощията на контролните органи, но не и реда.

В случая не може да се приложи производството по чл. 114 КСО, тъй като документът УПЗ е издаден именно от ищеца, на основание чл. 110, ал. 1, т. 1 КСО. Разпореждания по чл. 114 КСО се издават на лица, които са имали недобросъвестно поведение, което в случая не е налице от страна на получателя на пенсията.

Видно от приложения констативен протокол, ТП на НОИ К. е представил справка за размера на неоснователно отпуснатата пенсия. Пенсионният орган няма задължения да проверява всеки удостоверителен документ, а само когато се установяват външни несъответствия и нередовности. Ето защо не е приложима нормата на чл. 98, ал. 2 КСО, тъй като не е налице хипотезата на чл. 114 КСО, а е изпълнен състава на чл. 110, ал. 1, т. 1 КСО.

Пенсионното производство не се осъществява от контролен орган, а от административния – ръководителя на пенсионното осигуряване.

Влизането в сила на разпореждането, с което е отказано отпускане на пенсия не е преюдициално по отношение на производството по чл. 110, ал. 1, т. 1 КСО.

Налице е пряка причинна връзка между издадения от ищеца неверен удостоверителен документ и причинените на държавното обществено осигуряване вреди, като осигурителят е длъжен да възстанови нанесените му вреди.

След като е установено, че пенсията е била неправомерно отпусната, е отменено разпореждането за отпускане на пенсия. ТП на НОИ К. е уведомило съответното компетентно лице на ТП на НОИ за извършване на ревизия по разходите на ДОО, защото не се касае за осигурител със седалище К., а в [населено място], поради което компетентно е и ТП на НОИ С.-град.

В случая не е налице хипотезата и на пълна липса на материално-правното основание

за издаване на акта, за да се приеме наличие на нищожност, каквато в случая не е налице доколкото са били налице предпоставките на чл. 110, ал. 1, т. 1 КСО.

Не е налице и противоречие с целта на закона. За да е такава, правомощието следва да е използвано за друга цел, което в случая не е налице.

Не са налице която и да е от кумулативно необходимите предпоставки на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ.

Представителят на СГП счита, че исковете са недопустими. Алтернативно – неоснователни.

Административен съд София – град, като съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа страна.

Страните по делото не спорят относно фактическата обстановка – така, както е описана в исковата молба. А именно, че спрямо ищеца „Водоснабдяване и канализация“ ЕАД е издаден ревизионен акт за начет № РА-5-21-01101460/21.3.2022 г. Този акт не е оспорен от него в законовия 7-дневен срок, а с платежно нареждане от 23.3.2022 г. ищецът е платил сумите по него – 9067,74 лв. главница и 1391,67 лв. лихви.

Актът за начет е издаден на основание чл. 110, ал.1 КСО, във връзка с частична ревизия на разходите на ДОО. Прието е, че е налице неправомерно отпусната, в нарушение на чл. 40 НПОС, вр. чл. 110 КСО и изплатена пенсия до размера на посочената главница. Прието е, че осигурителят– ищец е издал удостоверение УПЗ, №232/25.9.2018 г., с което е удостоверил, че за периода 10.1.1988 г. – 26.12.1988 г. работникът Р. С. Ю. е работил като „бордюрджия“.

По делото е представено посоченото удостоверение, видно от което е удостоверено, че това лице е работил на посочената длъжност за периода от 10.1.1988 г. до 26.12.1988 г., общо 11 м. и 16 дни, в „Инжстрой“ АД /в ликвидация/.

На основание решение № 17/19.6.2022 г. на СГС по ф.д. № 1068/89 г. дружеството се е вляло във „Водоснабдяване и канализация“ АД.

По повод осъществяване на контрол по спазване на осигурителното законодателство от ТП на НОИ К. е изискано потвърждение на удостовереното с УПЗ. При справка, извършена от ищеца, е констатирано, че посоченото лице не е полагало труд за посочения период, на посочената длъжност. Видно от писмо от 30.9.2021 г. е анулирано издаденото от самия ищец УП-3 с изх. № 232/25.9.20218 г., тъй като при проверка на ведомостите не са открити данни за издаване на такова удостоверение.

Ето защо, с разпореждане № 2175-08-401#3/9.2.2022 г., е отказано отпускането на наследствена пенсия на Шерифе А. Ю., наследник на Р. С. Ю.. Изплатената за периода 12.10.2018 г. – 28.2.2022 г. пенсия в размер на 9067.74 лв. е прието, че е неправомерно изплатена. Ето защо е издаден и посоченият по-горе ревизионен акт за начет за неоснователно изплатена пенсия.

По искането за прогласяване за нищожен на Р. № РА-5-21-01101460/21.3.2022 г.

Съгласно практиката на ВАС /в този смисъл решение № 6302, 26.05.2021, по адм.д.2801/2021 г. / Ревизионният акт за начет не създава задължения за плащане и не засяга имуществените интереси на ревизираното лице, а изпълнява функциите на мотиви за издаване на разпореждането по чл. 110, ал. 3 от КСО за събиране на сумите, представляващи нанесени щети по чл. 110, ал. 1, т. 1 от КСО. С оглед посочените обстоятелства Р. не носи белезите на индивидуален административен акт и не подлежи на самостоятелен съдебен контрол. На основание чл. 117, ал. 2, т. 2, б. „в“ от

КСО обжалването на издадения акт по чл. 110, ал. 3 от КСО се извършва по указания ред от чл. 117 и чл. 118 от КСО. Контролът за законосъобразност върху констатациите в ревизионния акт за начет се осъществява в производството по оспорване на издаденото разпореждане и потвърждаващото го решение за събиране на сумите по акта.

Пак в същото решение сочи, че може да се възприеме за относимо трайно приетото в съдебната практика становище, че непосочването на органа, пред който актът подлежи на обжалване (в случая пред който се подава възражение), е нарушение на административнопроизводствените правила (а според част от съдебната практика на изискването за форма на акта), което обаче не е съществено и води единствено до удължаване на срока за обжалването му, съгласно приложимия в хипотезата на оспорване на административен акт чл. 140, ал. 1 от АПК. По аргумент на по-силното основание (*per argumentum a fortiori*) непосочването на органа в ревизионния акт за начет е относимо към правото на възражение, а не към законосъобразността и няма отражение върху съдържанието на Р..

Следва да се цитира и решение № 15884 , 22.12.2009 по адм. дело № 6699/2009 на ВАС: при наличите на вземане, произтичащо от ревизионен акт за начет по ДОО, основателността на вземането се установява по реда на КСО, т.е. осигурителният орган следва да се произнесе по основателността и размера на същото в производство по издаване на акт за възстановяване и прихващане, /индивидуален административен акт, подлежащ на оспорване по специален ред/. Законосъобразността на претенцията за възстановяване на суми, произтичащи от вземане срещу осигурителния институт, се проверява в производството по чл. 117 и сл. от КСО, което е специално по отношение на исковото производство по чл. 1 от ЗОДОВ, в което е предявен инцидентен установителен иск за признаване на действието или бездействието за незаконсъобразно, респ. когато искът е съединен с оспорване по съдебен ред на административен акт.

Отново в решение № 6302, 26.05.2021, по адм.д.2801/2021 г. се сочи, че отговорността по чл. 110 от КСО е обективна (безвиновна) и възниква по силата на изрична правна норма, поради което намира приложение само в осигурителните правоотношения. Достатъчно за реализирането ѝ е (както в случая) да се удостовери наличието на пряка причинна връзка между действията на осигурителя и причинената вследствие на тях щета на фондовете на ДОО от неправилно извършен осигурителен разход.

Следва да се посочи обаче, че решението е постановено в производство по оспорване по съдебен ред /като в случая е прието оспорването за неоснователно, т.е. разгледано е по същество/ именно на жалбата на срещу решение на директора на Териториално поделение (ТП) – С.-град на Националния осигурителен институт (НОИ), с което е оставено в сила Разпореждане на ръководителя на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ– С.-град за събиране на суми по ревизионен акт за начет , за причинени щети на ДОО от неоснователно изплатено парично обезщетение.

Ето защо съдът намира, че жалбата срещу ревизионния акт за начет и по-специално - за прогласяване неговата нищожност следва да се отхвърли. Не е проведена процедурата, описана по-горе.

Предвид неоснователността на жалбата следва да се приеме, че са неоснователни и исковите за признаване установено спрямо ответниците, че не съществува задължение за ищеца по сумите по Ревизионния акт, а именно 9067,74 лв. – главница и 1391,67 лв. –

лихви.

По същите съображения следва да се отхвърли и иска срещу ответника НОИ, с който е поискано да бъде осъден да заплати обезщетение за вредите, причинени на дружеството, равняващи се на сумата от 9067,74 лв. – главница и 1391,67 лв. – лихви, ведно със законната лихва за периода от датата на плащане на главницата – 23.2.2022 г. до окончателното ѝ и плащане.

По разноските. При този изход на делото, съдът следва да разгледа своевременно направеното искане на ответника за присъждане на разноски. Предвид обстоятелството, че предметът на делото има относително висока правна сложност, следва да се приложи предвиденото в чл.24 от Наредбата за заплащане на правната помощ във връзка с чл.37 от Закона за правната помощ, като такива следва да се присъдят в минимален размер на 200 лв.

Въз основа на тези мотиви съдът

РЕШИ

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Водоснабдяване и канализация“ АД, ЕИК [ЕИК] срещу ТП на НОИ С.-град, с която е поискано прогласяване за нищожен на ревизионен акт за начет № РА-5-21-01101460/21.3.2022 г.

ОТХВЪРЛЯ исковете на „Водоснабдяване и канализация“ АД, ЕИК [ЕИК] срещу Националния осигурителен институт и срещу ТП на НОИ С.-град за признаване установено недължимостта на сумите, предмет на ревизионен акт за начет № РА-5-21-01101460/21.3.2022 г., а именно 9067,74 лв. главница и 1391,67 лв. лихви.

ОТХВЪРЛЯ иска на „Водоснабдяване и канализация“ АД, ЕИК [ЕИК] срещу Националния осигурителен институт за присъждане на суми, претендирани като обезщетение за вреди вследствие постановяването на ревизионен акт за начет № РА-5-21-01101460/21.3.2022 г., а именно 9067,74 лв. главница и 1391,67 лв. лихви, както и следните лихви: 244,33 лв. лихви върху сумата от 9067,74 лв., за периода от 23.3.2022 г. /датата на плащане на главницата до 27.6.2022 г. /датата на предявяване на исквата молба/; 37,50 лв. лихва върху сумата от 1391,67 лв., платена като лихва по акта за начет за периода от 23.3.2022 г. /датата на плащане на сумата/ до 27.6.2022 г. /датата на предявяване на исквата молба/, ведно със законната лихва върху главниците за периода от датата на предявяване на исквата молба – 27.6.2022 г. до окончателното ѝ и плащане.

ОСЪЖДА „Водоснабдяване и канализация“ АД, ЕИК [ЕИК] да заплати на Националния осигурителен институт сумата от 200 лв. – разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните по делото.

При подаване на касационна жалба тя следва да бъде придружена с доказателства за внесена по сметка на ВАС държавна такса от 50 лв. При неизпълнение на указанията жалбата следва да бъде върната.

СЪДИЯ:

